

УДК 349

Рібун Х. – ст.гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИЧИНИ ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н. Сороківська О.А.

Наявна демографічна ситуація в Україні викликає занепокоєння, адже за період 1991 – 2010 рр. чисельність населення скоротилася на 5,5 млн осіб. Зазначені тенденції створюють реальні загрози національній, а також економічній безпеці країни та призводять до дефіциту трудових ресурсів, зменшення обсягів ВВП країни, негативно впливають на ринок праці, що є проявом демографічної кризи.

Аналізуючи основні демографічні показники України за 2005 – 2010 рр., можна відмітити позитивну тенденцію – збільшення кількості народжених у 2010 р. порівняно з 2005 р. на 83,3 тис. осіб. Крім того, темпи зростання кількості народжених у 2010 р. порівняно з 2005 р. (110,6 %) перевищили темпи зростання кількості померлих за відповідні роки (100,2 %).

Негативною тенденцією є зменшення чисельності наявного населення. Так, у 2010 р. чисельність наявного населення зменшилася порівняно з 2005 р. на 1249,7 тис. осіб, або на 1,9 %. Показник природного приросту населення мав за 2005 – 2010 рр. негативне значення. Так, у 2010 р. порівняно з 2009 р. внаслідок процесу депопуляції природне скорочення населення склало 43,9 тис. осіб – кількість померлих перевищувала кількість народжуваних.

На мою думку одним із головних компонентів демографічної кризи в Україні є зменшення народжуваності, що зберігається впродовж тривалого періоду. На це явище впливають такі фактори: відсутнє суспільне усвідомлення цінності здоров'я нації та не сформована ефективна система стимулювання населення до збереження свого здоров'я. Тютюнопаління, вживання алкоголю, нерациональне та незбалансоване харчування. Шлюбний фактор. Поступово зменшується кількість зареєстрованих шлюбів, в основному через популярність цивільних шлюбів, а також через зниження життєвого рівня населення, погіршення житлово-побутових умов, зростання безробіття і зниження рівня заробітної плати. Поширеність абортів. Так, щорічно офіційна статистика України реєструє близько одного мільйона абортів, фіксується 145 абортів на 100 пологів (для порівняння, наприклад, у країнах Західної Європи в середньому 10 – 15 абортів на 100 пологів).

Отже, така величезна кількість абортів в Україні призводить, насамперед, до втрати потенційно можливого збільшення чисельності населення, обмеження майбутнього зростання трудового потенціалу, у тому числі внаслідок втрати репродуктивної здатності молодих жінок після абортів.

Рівень безпліддя. Вважається, що в Україні кожна п'ята подружня пара безплідна, що негативно відображається на кількості населення.

Житлово-побутові умови. В Україні майже третина громадян проживає в непридатних для цього приміщеннях, гуртожитках, застарілих будівлях або орендованих квартирах, що суттєво впливає на бажання людей мати та виховувати дітей. Вирішенню цих проблем сприятиме реалізація системи таких заходів: Підвищення рівня якості життя населення. Нормалізація ситуації на ринку праці, зокрема зростання рівня трудових доходів і підвищення зайнятості населення, створення нових робочих місць.